

Volger zijn van Jezus

Voorganger: Marjan v.d. Wal

Lezingen:

1^e schriftlezing: Deuteronomium 30, 15-20

2^e schriftlezing: 1 Korintiërs 15, 1-2

3^e schriftlezing: Lucas 14, 25-35

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Jezus volgen. Volger van Jezus willen zijn. Iemand willen volgen is niet iets, wat alleen van vroegere tijden is. 'Het volger willen zijn' van iemand is nog steeds een actuele bezigheid. Zeker met de opkomst van de social media. Op Twitter ben je ook letterlijk volger van iemand. En geheel passend in onze vaak overvloedige maatschappij, kies je er niet voor om 1 persoon te volgen, maar meerdere. Trots vergelijken Twitteraars vaak hoeveel volgers ze hebben en hoeveel zij er zelf volgen. Je volgt wie je interessant vindt en als dat niet meer het geval is 'ontvolg' je iemand.

Het volgen van iemand is een gebeuren. Het doet iets met jezelf. Je richt je op een ander en verhoudt jezelf daartoe.

Dat vraagt om een keuze: ga je verder met iemand of niet?

Wat staat er op het spel als we Jezus volgen? Dat maakt Jezus duidelijk in het verhaal dat we vandaag uit Lucas hebben gelezen. Heel scherp zelfs.

Confronterend. Het roept misschien wel irritatie op. Breken met je ouders, met je man, met je vrouw, met je kinderen?

Als onze liefde zich niet richt op de naaste, op wie dan wel? Een van de hoofdgeboden is toch juist; je naaste liefhebben als jezelf. Deze ogenschijnlijke tegenstrijdige gedachten laten al zien dat Jezus volgen niet zomaar iets is.

Dat kan niet afgedaan worden met een impuls. Dat betekent bezinning over je relatie met God. Als je kiest voor God is dat niet zo maar iets.

Het is, zo staat er in Deuteronomium, een keuze tussen leven en dood. Deuteronomium bestaat voornamelijk uit drie redevoeringen die Mozes vlak voor zijn heengaan heeft uitgesproken. In het gedeelte dat wij vanmorgen hebben gelezen, roept Mozes het volk op zich te houden aan Gods woord. Die openen toekomst. Een toekomst die vertaald wordt in de belofte van nageslacht en land. 'Kies voor het leven', zo staat er.

Wat is dan leven?

Leven is in het Oude Testament meer dan een opsomming van je mogelijkheden, van je kansen en van je eisen. Het is meer dan wanneer wij nu zeggen: ik heb een huis, een goede baan, familie, vrienden, ik kan twee keer per jaar op vakantie gaan. Nee, leven

heeft in de allereerste plaats met God te maken. Leven betekent God liefhebben. Met heel je hart, hoofd en ziel. Je richten op God. Hem lief te hebben, doe je door Hem te gehoorzamen. Gehoorzamen is niet zozeer doen wat er verteld wordt, maar dat is een luisteren. Dat is meer dan horen en opvolgen. Het is een proces. Luisteren is betekenis geven aan wat je gehoord hebt. Daar heb je tijd voor nodig. Niet voor niets is de sabbat het middelpunt van de tien geboden. Op de sabbat vind je rust, daar mag je de tijd nemen om jezelf te hervinden, te reflecteren op je relatie met God en met elkaar. Tijd doorbrengen in Gods schepping. Luisteren naar Gods woord doe je met heel je innerlijk, met heel je hart. Met heel je wezen ben je betrokken.

Wat is dan sterven?

Leven heeft dus pas zin wanneer er een nauwe band is met God. Sterven is het gevolg van het verbreken van iedere verbinding met God. En daar is het hart ook weer nauw bij betrokken. De eerste stap in de richting van de dood, is de afwending van het hart. Wanneer God niet meer de eerste plaats inneemt, komt er iets of iemand anders voor in de plaats. Eenmaal op die dwaalweg, geef je je over aan de eerste beste afgod. We kunnen zelf wel invullen wat die afgoden kunnen zijn; bezit, geld, verslavingen. Een onderwerping aan iets, wat niet God is.

Een gehoorzamen aan regels en eisen van datgene wat jou in je macht heeft.

Een keuze tussen leven en dood. Die beslissing neem je als mens zelf. Dat is een volkomen vrijwillige beslissing.

Zo geldt dat ook voor de navolging van Jezus. Het is een vrijwillige keuze. Een keuze met consequenties. De menigte mensen loopt achter Jezus aan. Er staat zelfs geschreven: een grote menigte. Veel mensen dus. Mensen met allerlei motieven: zuiver of onzuiver. Ze drommen achter Jezus aan. Kennelijk fascineert Hij door zijn woorden en zijn daden. Niemand dwingt hen. Menig Twitteraar zou blij zijn met een grote menigte volgers. Maar Jezus niet. Hij keert zich om en spreekt hen scherp toe. Hij dwingt hen met een confronterende uitspraak om na te denken over de consequenties van 'het navolgen'. Hij schudt ze wakker. Wie Hem volgt, moet breken met zijn naasten. In de Statenvertaling staat het nog anders: Indien iemand tot mij komt en niet haat zijn vader en moeder en vrouw en kinderen, en broeders en zusters,

ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan niet mijn discipel zijn.

Het woord 'haten of breken' moet los gezien worden van de wijze waarop wij er betekenis aan geven. In het taalveld zoals dat in Lucas gebruikt wordt, heeft het veel meer de betekenis van 'niet de voorkeur geven aan'. Met Deuteronomium in ons achterhoofd kunnen we ons misschien al meer voorstellen wat er dan mee bedoeld wordt.

Wanneer je je hart richt op God betekent dat, dat familierelaties en vriendschappen op een 'andere' plaats komen. Jezus herdefinieert in zekere zin ook het begrip 'familie'. Familie gaat bij navolgen niet meer alleen over de bloedverwanten. Het is een onderdeel geworden van een nieuwe familieverband, dat gebaseerd is op de relatie met God. Daarom zijn wij broeders en zusters.

Geloven betekent dat je niet meer alleen in de veiligheid van je eigen vertrouwde kring blijft. Het is een los kunnen laten. Het kost je wat.

Kosten is, dat je er iets voor over moet hebben. Heb je dat?

Ben je in staat, dat op je te nemen? Hoe ingrijpend die vraag is, wordt wel duidelijk met het beeld dat erbij gebruikt wordt: het kruisdragen. Een verwijzing naar het gebruik om de ter dood veroordeelden volgens Romeinse methode zelf hun kruis te laten dragen.

Een heftige vraag.

Ben je in staat het kruis te dragen?

Om na te denken over de consequenties haalt Jezus twee voorbeelden aan.

Het eerste voorbeeld betreft de torenbouwer. Bij een toren zou gedacht kunnen worden aan een wijngaardenier, die in zijn wijngaard een toren neerzet om alles nauwkeurig in de gaten te kunnen houden. Maar ook aan een toren als onderdeel van een vesting, een burcht of een kasteel.

Als je begint aan de bouw, dan moet je je wel realiseren dat je daar middelen voor nodig hebt. Je maakt een kostenberaming.

En als je dan begint met bouwen, moet je het af bouwen. Dan stop je niet na het leggen van fundament.

Dat zegt Paulus in zekere zin ook in de brief aan de Korintiërs:

Broeders en zusters (het nieuwe familieverband), ik herinner u aan het evangelie dat ik u verkondigd heb, dat u ook hebt aangenomen, dat uw fundament is en uw redding, als u tenminste vasthoudt aan de boodschap die ik u verkondigd heb. Anders bent u tevergeefs tot geloof gekomen.

Het andere beeld, dat Jezus gebruikt, gaat over een koning, die van plan is oorlog te voeren tegen een andere koning. Nu blijkt het leger tegenover hem over 20.000 man te beschikken, terwijl hij er zelf maar 10.000 heeft. In dat verband zal de koning toch eerst met zijn adviseurs overleggen of hij met zijn leger sterk genoeg is om de overwinning te behalen. Niet alleen, omdat hij anders een vernedering zal ondergaan, maar ook uit lijfsbehoud. Daarom zal hij door middel van gezanten de andere koning om de vredesvoorwaarden te vragen. Op die manier zal hij proberen tot een schikking te komen voordat het te laat is. Misschien staan de toren en de strijd ook wel symbool voor diepgaande levensvragen die op je afkomen als je kiest volger van Jezus te zijn.

Durf je jezelf uit de veiligheid van het bouwwerk dat je om je heen hebt gemaakt te halen. Durf je je wapens om je bezittingen te behouden te laten zakken? Ben je in staat om jezelf staande te houden? Kun je jezelf in je bestaande levenssferen staande houden als volger van Jezus?

Bezint eer ge begint.

Navolgen begint met zelfkennis en zonder zelfoverschatting.

Maar als je eenmaal volger bent, dan zul je wel inspiratie en kracht moeten behouden. Hart, geest en ziel moeten gevoed blijven. Een vergelijking met zout. Zulke kleine korreltjes. Zoveel smaak.

Als het zout zijn kracht verliest, verdwijnt ook de smaak uit het gerecht. Dat hebben we gezien toen de kinderen het brood proefden. Een 'zoutloze' leerling verliest zijn plaats in het leven zoals God het bedoelt. Daarom klinkt de oproep om goed naar Jezus te luisteren: 'Wie oren heeft om te horen moet goed luisteren.'

Amen.